

Nostalgia

Joxean Agirre

Orain hiru bat aste, Bilbon, zereginik gabeko goiz batez eta hiri bat eza-gutzeko biderik onena periferiatik ibiltzea dela pentsatuz, Otxarkoagara igo nintzen, Asier Mendizabal artistak MACBAn eta Reina Sofian “Otxarkoaga M-L” lana (auzoan dauden Marxen eta Leninen bustoen gaineko gogoeta) erakutsi zuenetik buelta bat ematekotan bainengoen. Busto horien historia luzea da. Sobietar Errepublikako Sozialisten Batasuna desegin zenean Madrillgo enbaxadak ez zekien zer egin irudiekin eta Parla herriko komunista taldeari eman zizkien bi bustoak, baina Udalak ez zien herrian jartzen utzi eta 1993an iritsi ziren Otxarkoagara. Ordurako auzo elkartek gestioak eginak zituen Bukaresten hango plaza batetik Leninen estatua handi bat ekartzeko ere. Bustoak ezarri zituzten baina ez zuten bakerik izan; gau batez tirokatu egin zituzten eta auzo elkartekoak haien or-

dez Txabi Etxebarrietaren irudi bat jartzera iritsi ziren eta Basta Ya-k auzitara jo zuen. Kontua da Asier Mendizabalek pasadizo horien gainean eraiki zuela monumentuei, iraganari eta presenteari buruzko bere arte egitasmoa. Kostata iritsi nintzen bustoak dauden to-kira, ez baitago Euskal Herri osoan hainbeste harmaila duen auzorik. Egon nintzen hamar bat minutu irudiei begira (uste dut azken urteotako turista bakarra nintzela), gogoetan murgildua eta tarteka nostalgia-ren zimikoak sentitzen nituela, nahiz eta badakidan iraultzaile batek ez duela nostalgia-rik sentitu behar, etorkizunarena izatekotan ere. Horrela nengoela metro batzuetara kiosko bat ikusi nuen eta, egunkaria erosi gabe nenbilenez, gerturatu eta “Egin” bat eskatu nion nahi gabe saltzaileari, lapsus arrunt bat, oso normala burua iraganean nerabilela kontuan izanik. “Egin”-ik ez zuela,

baina “Gara” bat emango zidala esan zidan eta erantsi zuen nola mutikotan hasi zen auzoan “Egin” banatzen. Handik astebetera egin genuen Parisen ikasketak egiten ibili ginenon urteroko bazkaria. Aurtengo gertakariak tarteko, Bataclan izan genuen hizpide, garai hartan (70eko hasieran) Arroako pilotari ohi batena baitzen, *striptease* lokal bat bezalaxe. Atentatuek izan zuten lehentasuna, noski, baina nostalgia ariketa batzuk izan ziren bazkalondoan. Segidan Durangoko Azoka etorri zen eta Iñaki Aldekoaren “68ko belaunaldia” irakurri dut, gure gaztaroko ideia eta gertakariei buruzko *collage* ederra. Hor ere nostalgia-ren zimikoak tarteka badira, 60ko hamarkada bereziki utopiena izan baitzen. Orain Imanol Muruaren bigarren liburua daukat zain eta hor, hala espero dut, ez dudala nostalgia-ren zimikorik sentituko. •

«Segurtasunaren» izenean

Saioa Iraola

Mugetako kontrolak indartzea; segurtasun neurri zorrotzak ezartzea garraio zein leku publikoetan; segurtasun gastuak igotzea; Lille, Paris, Herbehereak, Belgika eta Frantzia lotzen dituzten Thalys abiadura handiko trenetan segurtasun arkuak jartzea; alerta antiterrorista zabaltzea... Horiexek Europako hainbat herrialdek, eta, batez ere, azken hilabeteen, Bataclaneko erasoen ondoren, Frantziak, Europar Batasunaren babespean hartutako neurrietako batzuk. Polizia gehiago kale bazterretan, eta, hori gutxi balitz, bonba gehiago Sirian. “Segurtasunaren” izenean, segurtasun eza, izua hezurmamituz. Jada ez da bake hitzik entzuten diskurtso politiko hegemonikoetan. Bakea, se-

gurtasunagatik ordezkatu dute agintari politikoeak. Bakea ez da soilik zuzeneko indarkeriarik edo gerrarik gabeko egoera. Aldiz, giza eskubideekin, garapenarekin eta ingurumenarekiko errespetuarekin lotutako epe ertain eta luzeko prozesu konplexu gisa ulertzen dut. Egun, oraindik existitzen ez den egitate modura, alegia. Gogora ekarri nahi dut Jule Goikoetxeak berriki idatzitako artikuluan adierazitakoa: bakea ez da existitzen, feminismoa bai. Honenbestez, “segurtasuna” ere birdefinitu behar dugu. Segurtasunaren kontzeptu klasikoa, “segurtasun nazional” deritzona, Estatuan zentratzen da. Herritarrak kontuan hartu gabe eta kanpoko erasoen aurrean defentsa militarrean oinarrituz. Baina segurtasunaren paradigma horrek,

ongi ikusten ari garen moduan, ez ditu ez giza eskubideak bermatzen ez eta errespetatzen ere. Hortaz, edo birdefinitzen dugu edo ez digu balio. Segurtasunaz mintzo dira, hala nola, Hollande, Obama edo baita Raxoi bera ere, aste honetan etxeetara iritsi zaigun hauteskunde aurreko eskutitzean kasu. Baina ez gaitezen segurtasunaren promesa zahar-berriarekin trabatu eta erori. Pertsona guztiok geure oinarritzko beharrak asetzeko ahalmena adierazten duen giza segurtasunaren alde egitea proposatzen dut. Batez ere, zaurgarritasun handiko egoeretan, gerran nahiz baztertuta, bizi diren pertsonen ongizatea bermatuz. Bakea nahi dugunok, gerrarako presta ez gaitezen. •